

АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАГОТІВЛІ ДЕРЕВИНИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ЗАХОДІВ У ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОСМУГАХ

Драгнєв С.В.

Інститут технічної теплофізики НАН України, Україна, Київ

тел. (044) 223-55-86, факс (044) 456-94-62,

e-mail: dragnev@biomass.kiev.ua

Мета роботи. Аналіз технологій заготівлі деревини у полезахисних лісосмугах та її переробки у тріску. Визначення витрат на виробництво тріски від коефіцієнту використання продуктивності подрібнювача та відстані транспортування.

Результати.

Полезахисні лісосмуги (ПЗЛС) в Україні займають площі близько 446,1 тис. га та нині знаходяться в занедбаному стані, що призводить до неможливості виконання ними своїх захисних функцій. Відповідно до статті 37¹ Земельного кодексу України¹, що набрала чинності з 1.01.2019 р., земельні ділянки під ПЗЛС, які обмежують масив земель сільськогосподарського призначення, передаються у постійне користування державним або комунальним спеціалізованим підприємствам або в оренду фізичним та юридичним особам з обов'язковим включенням до договору оренди землі умов щодо утримання та збереження таких смуг і забезпечення виконання ними функцій агролісотехнічної меліорації. Згідно експертних оцінок, при виконанні робіт з реконструкції ПЗЛС можна отримувати 100-200 щільних м³ низькосортної деревини на гектар. При реалізації програми по відновленню ПЗЛС на протязі 15-25 років, річний обсяг низькосортної деревини, доступний для енергетичного використання, становитиме: 2,73 млн. т/рік (0,93 млн. т у.п./рік)². Для оцінки витрат на заготівлю паливної тріски під час проведення лісогосподарських заходів у ПЗЛС проаналізовано дві технології заготівлі деревини: **базова** (використання дискової рубальної машини агрегатованої із трактором із ручною подачею сировини, яка широко розповсюджена в Україні) та **інтенсивна** (використання рубальної машини на шасі вантажного автомобіля із маніпулятором).

Висновки. Прямі витрати на заготівлю тріски за базовою технологією складають 1111 грн/т, а для інтенсивної – 346 грн/т. Закупівлю відповідних машин доцільно розглядати при річних обсягах заготівлі деревини від 650 т для базової технології (близько 9 га лісосмуг) та 15 тис. т для інтенсивної (близько 108 га лісосмуг).

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

² Железна Т.А., Баштовий А.І., Гелетуа Г.Г. Аналіз додаткових джерел деревного палива в Україні Аналітична записка Біоенергетичної асоціації України №15, 2016.
<http://www.uabio.org/img/files/docs/position-paper-uabio-15-ua>